

**Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Запорізька політехніка»**

**МАТЕРІАЛИ
I Міжнародної науково-практичної конференції
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ДИСКУРСОЛОГІЇ, ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА
ТА МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ»**

**до 125-річчя
Національного університету «Запорізька політехніка»**

21 листопада 2025 р.

**Запоріжжя
2025**

ЛУТ К. А. Верлан у французькій мові: від криптолекту до соціолекту	348
НАКОНЕЧНА М. В., ЛУТ К. А. Способи утворення молодіжного сленгу у французькій мові	350
НЕСТЕРУК Я. А., ЛИСЕЦЬКА Н. Г. Фразеологізми сучасного німецькомовного медіа-дискурсу	352
ОЧКУСЬ О. В., ПІДГОРНА А. Б. До визначення понять «неологізм» та «новотвір»	355
ПРИХОДЬКО А. М. Преферентні патерни синтаксичного аранжування текстів англо- та німецькомовних гімнів	358
СИНИЦИНА Є. Є., ПІДГОРНА А. Б. Стратегії ввічливості в британському та американському варіантах англійської мови	361
ZHUKOVA N. YARN as a Cultural Schema Shaping the Arrangement of Modern Australian English Discourse	363

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ

БАРДАКОВА Л. В., БИРЮК О. В. Переваги та недоліки тестової форми контролю лексичної компетентності у сучасному навчальному середовищі	366
ВОЙТАЛЮК С. В. Актуальні стратегії формування іншомовної компетентності майбутніх філологів-полоністів у процесі фахової підготовки	371
ВОЗНЯК І. З. Стратегії викладання термінології сучасного артилерійського озброєння на заняттях іноземної мови професійного спілкування	373
ГЛАЗКОВА І. Я., СЕМЕНЕНКО Т. В. Міждисциплінарна інтеграція як умова формування міжкультурної компетентності майбутніх учителів англійської мови	377
ГОНЧАРОВА О. А. Медіація: дефініція та стратегії (відповідно до Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти 2020 року)	379
ГОРЛАЧОВА В. В. Language Cafes in Berlin as an Example of Informal Education	384
ГОРЯЧОК І. В. Інноваційні технології як чинник розвитку професійних компетентностей майбутніх учителів	386
ДІДЕНКО І. О., ЗАГОРУЙКО Л. О. Медіація – необхідна компетентність майбутніх фахівців	388
ДМИТЕРКО Є. В. Володіння іноземною мовою як одна з найголовніших умов формування мовної компетенції студентів	390

Література

1. Вимоги до обов'язкових результатів навчання здобувачів профільної середньої освіти в мовно-літературній освітній галузі (іншомовна освіта). Державний стандарт профільної середньої освіти, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 25 липня 2024 р. № 851. Додаток 5. С. 22–29. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-2024-%D0%BF#Text>.

2. Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment. Companion Volume with New Descriptors. Council of Europe, 2018. URL : <https://rm.coe.int/cefr-companion-volumewith-newdescriptors-2018/1680787989>.

3. English and New Competencies for Ukrainian Reformed School Education. *British Council*. URL : <https://www.britishcouncil.org.ua/en/programmes/english/english-and-new-competencies>.

УДК 378.147:81'243:81-047.22

Дмитерко Є. В.,
викладач кафедри іноземних мов,
Запорізький державний медико-фармацевтичний університет

ВОЛОДІННЯ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ ЯК ОДНА З НАЙГОЛОВНІШИХ УМОВ ФОРМУВАННЯ МОВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ

Володіння іноземною мовою – одна з найголовніших умов подальшого життєвого успіху сьогоденних студентів. Використання комунікативного підходу у навчанні англійської мови як засобу розвитку комунікативної компетентності студентів є важливою умовою при вивченні англійської мови. Комунікативний підхід дає змогу не тільки сформувати певні навички і уміння, а й забезпечити практичне опанування учнями мовленнєвих умінь на рівні, достатньому для здійснення іншомовного спілкування. Навчання студентів в умовах, подібних до процесу природної комунікації, допоможе перенести сформовані уміння і навички в реальні умови і використовувати англійську мову як засіб спілкування в соціально-культурній, діловій та професійних сферах. Комунікативний підхід відповідає головній задачі навчання і психолого-педагогічним ідеям. Цей підхід є реалізацією засобу навчання, при якому здійснюється упорядковане, систематизоване навчання іноземній мові.

Таким чином, основними мотиваційними аспектами вивчення англійської мови є: спілкуватися протягом життя іноземною мовою в залежності від потреб; вивчати іноземну мову для здійснення спілкування і сприйняття культурних особливостей.

Відомо, що комунікативний підхід з'явився у Британії, десь в 60–70 рр. Причиною стала вимога тих, хто вивчав мову, мати в першу чергу засіб спілкування та комунікації, для можливості застосовувати отримані знання на практиці. Комунікативний підхід – це є інтерактивний метод вивчення англійської мови, що бере за мету оволодіння навичками розмовної мови, застосовувати її в природних умовах для активного спілкування.

Комунікативний підхід несе в собі поєднання свідомих і підсвідомих компонентів у процесі вивчення іноземної мови, де засвоєння правил оперування іншомовними моделями відбувається одночасно з оволодінням їх комунікативно-мовленнєвою функцією. Комунікативний підхід відображає специфіку іноземної мови як навчального предмета.

Метод не мав бути спрямований на заучування та просте повторення, а орієнтувався на спілкування, на відповіді згідно реальних ситуацій. Застосування комунікативного підходу здійснюється за допомогою ситуацій, наближених до реальних умов спілкування та комунікації.

Комунікативний підхід має певні особливості: мова є засобом спілкування; мова вивчається через особисту діяльність студентів; заняття англійської мови спрямовані на спілкування; присутність інтерактивних форм роботи; викладач не заважає спілкуванню.

Прийнятий в сучасній методиці комунікативний підхід зумовлює вибір цілей, згідно з якими визначаються принципи, зміст, методи, прийоми та засоби навчання.

Комунікативний підхід це вихід у спілкування. Практично він означає, що викладач концентрує увагу студентів на розвиток навичок і умінь, на діяльність, в процесі якої використовується мова і від рівня володіння нею залежить успіх цієї діяльності. Комунікативні завдання повинні ставити студентів перед необхідністю пошуку самостійного рішення власного варіанту розв'язання проблеми. Необхідно розвивати творчі здібності, створювати життєві ситуації: навчальні, виховні, вчити думати й висловлюватися рідною й іноземною мовами.

Основним принципом комунікативно навчання є мовленнєва діяльність. Студенти мають навчитися вирішувати реальні і абстрактні задачі загальної діяльності за допомогою англійської мови.

Навчання при цьому здійснюється через реалізацію методичних прийомів і вправ. Прикладами нетрадиційних методів спілкування можуть бути завдання таких видів:

- а) комунікативні ігри;
- б) комунікативні стимуляції;
- в) вільне спілкування.

Метою навчання при застосуванні комунікативного підходу є комунікативна компетенція, яка складається з:

- а) мовна компетенція;
- б) соціолінгвістична компетенція;
- в) дискурсивна;
- г) соціальна.

Мовна компетенція спрямована на володіння мовних висловлювань, соціолінгвістична має за мету використовувати лексику згідно природних ситуацій, дискурсивна – розуміння та сприйняття різних висловлювань, а також важлива компетенція соціальна, яка вимагає здатність спілкуватися у соціумі.

Згідно досліджень, комунікативне навчання іноземним мовам носить діяльнісний характер, оскільки мовне спілкування здійснюється за допомогою «мовної діяльності». Учасники спілкування намагаються вирішити реальні та уявні завдання спільної діяльності за допомогою іноземної мови [2].

Комунікативний підхід має за мету формувати уміння застосовувати мову в реальному житті, спілкуватися в умовах наближених до реальних ситуацій. Саме цей підхід у вивченні англійської мови поєднує читання та аудіювання, граматику, усне мовлення та письмо. Необхідні для спілкування слова певної реальної ситуації вивчаються в контексті реальної ситуації. І роль викладача при використанні комунікативного підходу дуже важлива, викладач має зацікавити студентів, створити ситуацію для спілкування та намагатися використовувати різні види вправ.

Треба наголосити, що парна та групова робота є ефективною під час використання комунікативного методу. А стимулювання активного мислення є необхідною умовою, бо спонукає студентів висловлювати свої думки іноземною мовою, що сприяє кращому засвоюванню лексики та граматики. В процесі навчання при використанні комунікативного підходу мають бути створені завдання, які базуються на цікавому матеріалі, який є сучасний та зрозумілий для студентів. В процесі навчання завдання мають бути на вільне спілкування. Викладач пропонує виконувати різні завдання залучаючи всіх учасників навчального процесу, не залишаючи жодного студента поза увагою.

Застосовуючи комунікативний підхід у навчанні викладач менше звертає уваги та виправляє помилки студентів, заохочуючи цим саме їх до спілкування, не відбиваючи у студентів бажання спілкування.

Тобто комунікативний підхід має за мету наблизити навчальний процес до реальних умов спілкування, та вивчати мову через спілкування.

Комунікативний підхід у викладанні англійської мови є постійна взаємодія між тими, хто вивчає мову, дружня співпраця та спілкування, вирішення природних ситуацій та співробітництво.

Одним із пріоритетних завдань є виховання особистості, здатної ефективно працювати і навчатися протягом життя. Найважливішою умовою і водночас показником успішності процесу формування ініціативної, самостійної особистості, яка бажає та вміє вчитися, прагне до постійного й активного накопичення знань, є пізнавальна активність студента, його ставлення до засвоєння знань, мотиви пізнавальної діяльності [1; 3].

Розвиток системи освіти вимагає на практиці вивчення й впровадження нових методів навчання. Щоб успішно розвивати пізнавальні процеси у навчальній діяльності, необхідно шукати більш сучасні засоби і методи навчання. Використання комп'ютера з його величезними універсальними можливостями і є одним з таких засобів. Застосування комп'ютерних інформаційних технологій у навчанні - одна з найбільш важливих і стійких тенденцій розвитку світового освітнього процесу. Інформаційна технологія навчання – це процес підготовки і передачі інформації учню засобом здійснення якого є комп'ютерна техніка та програмні засоби.

Мультимедійна форма вираження навчальної інформації найбільш актуальна на сьогоднішній день у зв'язку з комп'ютеризацією процесу освіти. З метою розвитку особистості потрібна інша тактика пред'явлення навчального матеріалу: вона повинна сприяти розвитку мислення та пізнавальної активності, забезпечувати індивідуальну траєкторію навчання.

Мультимедійна презентація іншомовного матеріалу – спосіб пред'явлення творчо переробленого, адаптованого для певного віку мовної інформації у вигляді логічно завершеної добірки слайдів з певних тем [4]. Мультимедійна презентація базується на використанні аудіовізуальних можливостей комп'ютерних технологій. Технологія безпосереднього використання мультимедійних презентацій в навчальному процесі включає в себе кілька етапів: підготовчий, перед демонстраційний, демонстраційний, після демонстраційний, рефлексивний.

Методика викладання іноземних мов потребує урізноманітнення та оновлення, а саме: залучення різних методів з метою розвитку мовленнєвих і комунікативних навичок учнів. Мовленнєва спрямованість та ситуативність формують визначення комунікативного підходу і водночас є його принципами. Реалізації принципів комунікативного підходу сприяє атмосфера колективного спілкування, співпраця. Все це характеризує спеціальну пізнавальну діяльність – інтерактивне навчання, метою якого є створення комфортних умов навчання.

Література

1. Жлуктенко Ю. О. Методика викладання іноземних мов у вищій школі. К. : Вища школа, 2003. 222 с.
2. Комар О. С. Комунікативний підхід як інструмент модернізації процесу навчання іноземної мови в Україні. Науково-методична робота. URL : <https://sno.udpu.edu.ua/index.php/ naukovometodychnarobota/91-tendentsiyi-suchasnoyi-pidhotovky-maybutnikh-uchyteliv-pochatkovoyi-shkoly/274-komunikativnij-pidkhid-yak-instrument-modernizatsiji-protsesu-navchannya-inozemnoji-movi-v-ukrajini>.
3. Науменко У. В. Інноваційні методи навчання англійської мови у вищій школі в умовах модернізації. *Молодий вчений*. 2018. № 3.1 (55.1). С. 118–122.
4. Пометун О., Пометун Л. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід. К. : А.П.Н., 2012. 98 с.

УДК 811.111:378.147.091.3:61:378-057.87-054.62](477)

**Куліченко-Чугіна А. К.,
доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри іноземних мов,
Запорізький державний медико-фармацевтичний університет**

РОЛЬ АНГЛІЙСЬКОЇ ЯК МОВИ ВИКЛАДАННЯ У ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТІВ-ІНОЗЕМНИХ ГРОМАДЯН МЕДИЧНИХ УНІВЕРСИТЕТІВ УКРАЇНИ

На офіційному сайті Oxford EMI (<https://oxfordemi.co.uk/>) зазначено, що англійська як мова викладання (English as Medium of Instruction, EMI) – це використання англійської мови для викладання академічних дисциплін у країнах або юрисдикціях, де рідна мова більшості населення не є рідною. Робоче, а потім й відоме тлумачення запропонувала Дж. Діарден (J. Dearden), яка наголосила, що